

ката си? И когато ми отговоряш, че мога, азъ я дигамъ. Искамъ да излъза отъ къщи, питамъ: можа ли да излъза? И веднага ми отговаряш: можешъ да излъзешъ. Получа ли отговоръ, само тогава взимамъ шапката, бастуна си и излизамъ. Ако нѣмамъ разрѣщие отъ главната квартира, отъ слънцето, не излизамъ. Ще кажатъ, че нѣкоя жена не може да излиза изъ града, понеже мажътъ ѝ не разрѣшава. Не, слънцето не ѝ разрѣшава.

Та казвамъ можемъ ли да изразимъ разумно всичко онова, което става въ настъ? Защото домътъ и животътъ трѣбва да бѫдатъ съградени на разумни начала. Ако искамъ да живѣя като човѣкъ, трѣбва да зная, за какво и защо живѣя. Ако живѣя въ едно общество, трѣбва да зная защо живѣя, трѣбва да имамъ разумни отношения къмъ него. И ако вѣрвамъ въ Бога, трѣбва да имамъ разумни отношения къмъ Него. Нѣкой хора иматъ правилни понятия, правилни схващания за Бога. Изобщо, тази велика идея прониква въ основата на живота, и ние нѣкой путь я наричаме човѣшки духъ, или човѣшка душа, или човѣшки умъ, или човѣшко сърце, или човѣшка воля; нѣкой пъкъ я кръщаватъ съ името общественъ моралъ, или държава. Хиляди имена ѝ се даватъ, съ хиляди имена я кръщаватъ, но тя е една и сѫща сила, която дѣйствува въ свѣта. Тази сила е еднакво важна, както когато създава едно малко брѣмбарче, така и когато създава човѣкътъ. А ние споредъ нашите схващания, мислимъ, че когато природата създава едно малко брѣмбарче, върши малка работа. Не, природата, е сѫщата и когато създава единъ едно малко брѣмбарче, и когато създава единъ чо-